

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia

17

czerwca 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.6.2019.HB

Pan
Szymon Surmacz
Burmistrz Miasta i Gminy
Leśna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 3 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego nr 124 z dnia 27 marca 2019 r. kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca kontroli oraz Piotr Szafarowicz – główny specjalista – kontroler, przeprowadzili kontrolę doraźną Urzędu Miasta i Gminy w Leśnej. Tematem kontroli było przestrzeganie i realizacja przez Zespół Interdyscyplinarny procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Pani A.G.

W dniu 26 marca 2019 r. do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęła informacja z Biura Rzecznika Praw Dziecka dotycząca niepokojącej sytuacji rodziny Pani A.G. Poinformowano, że małoletnie dzieci z uwagi na poważne zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze oraz brak warunków bytowych i sanitarnych zostały, decyzją sądu opiekuńczego, umieszczone w pieczy zastępczej. Dodatkowo, informacje przekazywane przez media wskazywały na występowanie przemocy w tej rodzinie. W związku z powyższym, Wojewoda Dolnośląski wydał zarządzenie w sprawie przeprowadzenia kontroli doraźnej Urzędu Miasta i Gminy Leśna w celu oceny prawidłowości prowadzonych przez Gminę Leśna działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Czynności kontrolne przeprowadzono w siedzibie

Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej, zwanego w dalszej części wystąpienia „MGOPS”.

Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień był Burmistrz Miasta i Gminy Leśna.

W wyniku kontroli doraźnej w w/w zakresie wydaje się ocenę negatywną. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez Burmistrza Miasta i Gminy Leśna w dniu 21 maja 2019 r. (data wpływu do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 6 czerwca 2019 r.).

Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej oświadczył, że w rodzinie Pani A.G. nigdy nie została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, iż rodzina Pani A.G. korzystała ze wsparcia Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej od 1997 r. i systematycznie otrzymywała każdą przysługującą jej pomoc materialną i niematerialną. Rodzina była objęta również pomocą asystenta rodziny. Pomimo działań pomocowych rodzina funkcjonowała źle, rodzice nie wywiązywali się należycie z obowiązku opieki nad dziećmi, nadal przejawiali niskie kompetencje wychowawcze i nieporadność życiową. Przyczyną trudnej sytuacji rodziny było przede wszystkim uzależnienie konkubenta Pani A.G. – Pana T.B. od alkoholu. W dokumentacji rodziny już od 2011 r. odnotowywane były informacje o podejrzeniu stosowania przez niego przemocy w rodzinie. W grudniu 2016 r. pedagog Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Lubaniu podjął informację dotyczącą stosowania przemocy w stosunku do syna Pani A.G. (widoczne ślady na twarzy dziecka), poinformowała Policję i dokonano obdukcji obrażeń chłopca. Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Lubaniu wszczęła postępowanie przygotowawcze w w/w sprawie o przestępstwo z art. 207 § 1 Kodeksu karnego. W rezultacie konkubent Pani A.G. orzeczeniem Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 19 lipca 2017 r. otrzymał wyrok 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz dozór kuratora sądowego.

Pomimo, iż przedstawiciele zaangażowanych w sprawę podmiotów, w tym przypadku Policji, oświaty, służby zdrowia i pomocy społecznej, posiadali informacje wskazujące na występowanie przemocy w rodzinie – nie wszczęli procedury „Niebieskie Karty”.

Dokumentacja prowadzona przez asystenta rodziny ujawnia powtarzające się akty przemocy konkubenta Pani A.G. wobec rodziny, m.in. awantury, libacje alkoholowe i zakłócanie ciszy nocnej. Dzieci A.G. i T.B. już dwukrotnie decyzją Sądu Rejonowego

w Lubaniu umieszczane były w pieczy zastępczej w 2006 i 2011 roku. Ostatni pobyt dzieci w pieczy zastępczej trwał do 28 lutego 2012 r. Liczna dokumentacja asystenta rodziny stanowi dowód na prowadzoną z rodziną pracę i udzielane jej wsparcie ze strony służb gminnych. W odniesieniu do występujących sytuacji stosowania przemocy wobec rodziny, o których wyraźnie jest mowa w zgromadzonej dokumentacji, asystent rodziny ograniczył się jedynie do rozmów dyscyplinujących i upomnień Pana T.B. Marginalizowany był wątek dotyczący podejrzenia stosowania przemocy przez partnera Pani A.G. pomimo, iż już w 2011 r. w uzasadnieniu zarządzenia tymczasowego Sądu Rejonowego w Lubaniu stanowiącym o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej wskazano na występowanie w rodzinie awantur pod wpływem alkoholu, których świadkami były dzieci, interwencji Policji, zabezpieczania opieki dzieciom przez sąsiadów do wytrzeźwienia rodziców.

W dniu 17 października 2018 r. Pani A.G. złożyła zawiadomienie na Komisariacie Policji w Leśnej o znęcaniu się konkubenta tj. o czynie z art.207 § 1 Kodeksu karnego. Na skutek powyższego zawiadomienia funkcjonariusze Policji również nie wypełnili formularza „Niebieska Karta – A”, co jest niezgodne z art. 9d ust. 2, 3 i 4 ustawy. Z dokumentacji asystenta rodziny (diagnoza sytuacji rodziny z dnia 11.01.2019 r.) wynika, że Pan T.B. od dnia 6 grudnia 2018 r. został osadzony w Areszcie Śledczym w Jeleniej Górze w związku z prawomocnym wyrokiem z 2017 r. za znęcanie się nad rodziną. Asystent dokonując oceny funkcjonowania rodziny stwierdził, że przemoc i znęcanie psychiczne ustało, jednakże z dokumentacji asystenta wynika, że w dniu 3 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Lubaniu został poinformowany o przemocy psychicznej, jaką nadal stosuje osadzony Pan T.D. w korespondencji listownej z rodziną.

Z uwagi na niewłaściwe wykonywanie władzy rodzicielskiej i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez Panią A.G., 7 małoletnich dzieci na podstawie zarządzenia tymczasowego Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 25 lutego 2019 r. zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Zgodnie z art. 9d ustawy podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub

zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Do dnia kontroli żaden z przedstawicieli służb mających bieżący kontakt z rodziną, nie doprowadził do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Gmina Leśna nie podjęła działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w stosunku do rodziny Pani A.G., w której przemoc występowała od co najmniej 7 lat. W rodzinie nie była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, co wskazuje na brak znajomości przepisów prawa osób reprezentujących podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego i są ustawowo zobowiązani do podejmowania interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono również, że na dzień kontroli formalnie funkcję przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej pełniła osoba, która nie była reprezentantem żadnego z podmiotów, z którymi Burmistrz zawarł porozumienia o współpracy w Zespole i nie uczestniczyła w pracach Zespołu. W składzie Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej stwierdzono również brak przedstawiciela ochrony zdrowia.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości:

- 1) Przedstawiciele podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, pomimo iż powzięli, w toku czynności służbowych, zawodowych, podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie i zgłoszenie o stosowaniu przemocy w rodzinie, nie wypełnili formularza „Niebieska Karta – A” i nie podjęli interwencji w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.
- 2) W Zespole Interdyscyplinarnym w Leśnej nie było prawidłowo wybranego przewodniczącego.
- 3) W składzie Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej nie było przedstawiciela ochrony zdrowia.

W wyniku przeprowadzonej kontroli doraźnej oraz stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Podejmować interwencję w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Podstawa prawna: art. 9d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Dokonać wyboru przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

3. Powołać do Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej przedstawiciela ochrony zdrowia.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 t.j. ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **22 lipca 2019 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawłła
ZASTĘPCA WYKONAWCY WYDZIAŁU...
kierownik jednostki kontrolującej

